

Реферат на тему: "Значення і світова слава Тараса Шевченка"

Тарас Шевченко

РЕФЕРАТ

НА ТЕМУ:

Значення і світова слава Тараса Шевченка

Шевченко – основоположник нової української літератури.

Шевченко є основоположником нової української літератури і родоначальником її революційно-демократичного напрямку. Саме в його творчості повно розвинулися ті начала, які стали провідними для передових українських письменників другої половини XIX – початку XX століть. Тенденції народності й реалізму були вже властиві в значній мірі і творчості попередників Шевченка. Шевченко перший в українській літературі виступив як істинно народний поет, твори якого з усією повнотою відбили почуття й думки трудящих мас, їх віковічні визвольні прагнення.

Попередники великого поета в українській літературі в своїх творах критикували окремі явища тогочасного життя, як-от: знущення поміщиків з селян, хабарництво чиновників. Шевченко ж виступив як грізний суддя і обличитель усього самодержавно-кріпосницького ладу, як непримиренний ворог поміщиків і царизму. У його творах змальований новий позитивний герой – борець проти самодержавно-поміщицького ладу, борець за щасті народу.

Творчість великого народного поета внесла в нашу літературу незнане багатство тем і жанрів, прилучила її до кращих досягнень світової літератури.

Шляхом Шевченка пішли найвидатніші передові українські письменники наступного часу – Марко Вовчок, Панас Мирний, Іван Франко, Павло Грабовський, Леся Українка та ін.

Роль Шевченка в розвитку української літературної мови.

Шевченко відіграв важливу історичну роль у розвитку української літературної мови. Він установив ту структуру української літературної мови, яка збереглась у всьому істотному як основа сучасної мови, тобто розвинув і утвердив певний склад словника і граматичний лад української мови, які стали нормою і зразком для письменників, преси, театру тощо.

Попередники Шевченка в українській літературі, починаючи з Котляревського. Використовували в своїх творах живу народну українську мову, а також скарби усної народної творчості, але це використання було ще обмеженим, відповідно до не досить широких тем і літературного стилю цих письменників. Крім того, вони ще не позбулися діалектних, вузькомісцевих елементів.

Норми української літературної мови, створені на народній основі, дала поезія Шевченка. Основні мовні джерела великий народний поет черпав із скарбів фольклору

і живої розмовної мови. Він відібрав від загальнонародної мови все найбільш істотне і яскраве і розкрив у своїй творчості багатство, гнучкість, красу і милозвучність українського слова.

Вшанування пам'яті.

Царизм репресіями прагнув зупинити лавину народної шани й любові до великого сина України, а вийшло навпаки. З 1918 року вшанування пам'яті великого Кобзаря 9 березня стало в нашій країні щорічним і всенародним. Відкрито пам'ятники поетові в Києві, Каневі, Харкові та в інших містах України, могилу великого Тараса оголошено заповідником, ім'я Шевченка присвоєно Київському університетові, театру опери та балету; масовими тиражами видаються його твори, відкрито Державний музей Т. Г. Шевченка, його ім'я присвоєно навчальним закладам і науковим установам, вулицям, бульварам, площам, пароплавам.

Починаючи з 1962 року, щорічно присуджуються Державні премії України імені Т. Г. Шевченка в галузі літератури і мистецтва. За цей час почесного звання шевченківського лауреата удостоєні П. Тичина, О. Гончар, П. Загребельний, В. Сосюра, М. Бажан, Г. Тютюнник, Ю. Збанацький, П. Майборода, С. Людкевич, О. Кульчицька, А. Малишко, В. Касіян, І. Драч, Л. Но-виченко, Д. Павличко, М. Вінграновський, В. Стус, Б. Антоненко-Давидович, М. Жулинський, Р. Лубківський та інші митці. За рішенням ЮНЕСКО, ювілеї Т. Г. Шевченка відзначалися в усіх державах світу, в багатьох із них вийшли переклади "Кобзаря".

Світове значення творчості.

Кожний, хто глибоко вивчає творчість великого сина України, неминуче переконується, що має вона світове значення. Ось кілька висловлювань з цього приводу: "Завдяки Шевченкові скарби української душі повною річкою влилися в загальний потік людської культури" (Луначарський); "Тарас Шевченко не має собі рівних у світовій літературі" (Курелла, Німеччина); "Його геній розрісся, як дерево, простягнувши крону над віками" (Камілар, Румунія); "Поки б'ються серця людей, звучатиме і голос Шевченка" (Хікмет, Туреччина); "Він був найбільш народним поетом з усіх великих поетів світу. Поезія Шевченка була явищем єдиним і неповторним. Немає для неї відповідника в світовій літературі" (Якубець, Польща).

Інколи справедливо зауважують, що революційно-демократичних письменників у ХІХ ст. було не так уже й мало, проте жоден з них не піднявся до таких вершин шани і любові народу, як Шевченко. У своїх творах він випромінював на скривджених всю силу великої любові, цілий океан ніжності, а трагедію сироти чи вдови підносив до рівня світової трагедії.

"Кобзар" знаменував собою демократизацію світової літератури, бо з його сторінок чи не вперше заговорили цілі соціальні материки, які залишалися невідомими для елітарної культури — і це було одкровенням.

Не дивно, що твори Кобзаря перекладені всіма слов'янськими мовами, а також грузинською, вірменською, казахською, узбецькою, німецькою, англійською, французькою, датською, новогрецькою, іспанською, хінді, японською, в'єтнамською,

корейською, румунською, італійською, угорською, малайською, бенгальською та багатьма іншими мовами.

Про все більшу світову славу великого Кобзаря свідчать пам'ятники, встановлені в різних країнах світу: у Палермо (Канада), Бухаресті, Вашингтоні, Нью-Йорку, Парижі тощо.

Творчість Шевченка постає чи не найвидатнішим всеєвропейським і світовим явищем, бо досі, як слушно зауважив Вадим Скуратівський, "вікове горе мас, по суті, не мало своїх літературних уст, не розверзалося ними, не прорізалось своїм художнім голосом". Були окремі літературні спроби, але настільки несміливі й наслідувальні стосовно панівної культури, що ставали панською іграшкою, а не грандіозним мистецьким явищем і національно-соціальним викликом, яким була творчість великого Кобзаря. Саме Шевченко вперше в історії порушив тисячолітню німоту соціальних низів. Тому "Кобзар" і має планетарне значення, саме українським словом вперше заговорили невідомі досі для елітарної культури світи, речником яких став українець, він своєю творчістю демократизував європейську та світову літературу.

Шевченко — явище унікальне. Його немає з ким порівняти у письменстві інших народів. Не тому, що він кращий за інших. Йдеться про особливий генотип культури нашої країни.

Тарас... Просторо в цьому імені. В ньому вся історія наша, все буття, ява і найпотаємніші сні. Нас просто не існує без нього: Україна — це Шевченко, Шевченко — це Україна. Не знайти такого анатомічного скальпеля, який міг би відділити одне від одного. Синонімічна пара на всі часи, доки й світу.

Уявити себе без Шевченка — все одно, що без неба над головою. Він — вершинна парость родового дерева нашої нації, виразник і хранитель народного духу. Навіть плоть його вознесена на вершину. Іншої такої могили на Україні нема, нема такої могили на всій планеті. Вона — немов козацька вежа, де при наближенні небезпеки запалювали сторожовий вогонь. Вогонь на сторожовій вежі Шевченка не згасає ніколи. Той вогонь — його іменний Глагол. Коли ми необачно віддалялися від нього — більмами бралися наші очі, полуда заступала шлях. Отоді мали те, що мали. Шевченко універсальний. Кажемо: Тарас— і чи є такий українець, який би не знав, про кого йдеться. Росіянин не назве Пушкіна Олександром, англієць Шекспіра — Вільямом, німець не нарече імені Гете чи Шіллера, француз — Гюго. Там інший вимір, там — відчуття дистанції.

Шевченко для свідомості українців — не просто література. Він — наш всесвіт. Явище Шевченка — виправдання України перед людством, підтвердження нашої національної повноцінності. Слово, яке не співвідноситься з його Словом,— нічого не варте. До Шевченка треба доростати всім життям".

Література

1. Л. Боллшаков. Повість про вічне життя. - К., 1990.
2. О. Бабишкін. Шевченкова слава. - К., 1989.
3. В. Смілявська. Святим огненним словом. - К., 1990.

